Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 9 февраль 1974 йил шанба ✦ № 34 (15.814). ● Баҳоси 2 тийин.

МЕЛИОРАЦИЯ ХОДИМЛАРИ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Ҳозир мамлакатимиздаги суғориладиган ва захи қочирилган ерлар колхозлар ва совхозлар етиштираётган деҳқончилик маҳсулотининг қарийб тўртдан бир қисмини бермоқда. СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги системаси ходимлари активининг илмий ва лойиҳа институтлари ходимлари иштирокида 7 февралда Москвада ўз ишини бошлаган йиғилиши КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленуми қарорлари асосида беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида сув хўжалиги ташкилотларининг ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш планини бажариш борасидаги вазифаларини муҳокама қилмоқда. Йиғилишда КПСС Марказий Комитети 1972 йил декабрь Пленумининг капитал маблағлар самарадорлигини ошириш ҳамда ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш муддатларини қисқартириш ҳақидаги кўрсатмаларини бажариш соҳасида СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг иши тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг 1973 йилги қарори қандай бажарилаётганлиги масаласи ҳам қараб чиқилмоқда.

Докладчи — СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри Е. Е. Алексеевский ва бошқа нотиқлар мамлакат мелиораторлари ҳосилдорликни оширишга йилдан-йил кўпроқ ҳисса қўшмоқдалар, деб таъкидлашди. Ўтган уч йил мобайнида мелиорация қилинган 4,7 миллион гектардан ортиқ ер фойдаланишга топширилди. Бу планда кўзда тутилганидан анча кўп. 1973 йилнинг ўзидаёқ давлат маблағлари ҳисобигагина 1,5 миллион гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланди, шу жумладан 730 минг гектар майдон суғорилди.

Актив йиғилишида сўзга чиқаётган нотиқлар фойдаланилмаётган резервларни очиб ташламоқдалар, беш йилликнинг белгиловчи йилида ҳал этилиши лозим бўлган вазифаларга батафсил тўхталмоқдалар. Белгиланган ишларнинг кўлами жуда катта. 1974 йилда 1 миллион гектардан ортиқ ер суғорилиши, захи қочирилган ерларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда 2,2 миллион гектар майдон фойдаланишга топширилиши лозим.

Йиғилишда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари З. Н. Нуриев нутқ сўзлади.

Актив йиғилиши ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР қишлоқ хўжалиги министри Д. С. Полянский иштирок этмоқда.

(ТАСС мухбири).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетида

1973 ЙИЛ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ УЧУН САНОАТ, ҚУРИЛИШ ВА ТРАНСПОРТ ХОДИМЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети 1973 йил халқ хўжалиги планини ва социалистик мажбуриятларни тўла ҳажмда ошириб бажарган энг яхши кўрсаткичларга эришган саноат, қурилиш ва транспорт коллективларини социалистик мусобақанинг ғолиблари деб эътироф этди ва шу Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Кўчма Қизил байроқлари билан қуйидагилар мукофотланди:

Қорақалпоғистон АССР.
Андижон области.
Қашқадарё области.
Наманган области.
Сурхондарё области.

ШАҲАР ВА РАЙОНЛАР

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДАН
Нукус шаҳри, Амударё, Мўйноқ районлари.

АНДИЖОН ОБЛАСТИДАН
Андижон, Избоскан районлари.

БУХОРО ОБЛАСТИДАН
Бухоро шаҳри, Вобкент, Ромитан, Свердлов районлари.

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИДАН
Жиззах шаҳри.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДАН
Қарши шаҳри, Шаҳрисабз райони.

НАМАНГАН ОБЛАСТИДАН
Наманган шаҳри, Чуст, Учқўрғон, Поп районлари.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИДАН
Самарқанд шаҳри, Оқдарё, Самарқанд, Ургут, Пайарик районлари.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИДАН
Термиз шаҳри, Сариосиё райони.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИДАН
Сирдарё ва Янгиер шаҳарлари.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАН
Тошкент, Чирчиқ, Ангрен, Янгийўл шаҳарлари, Тошкент шаҳридаги Ҳамза, С. Раҳимов районлари, Оққўрғон, Оҳангарон районлари.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИДАН
Боғот, Янгиариқ районлари.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИДАН
Қўқон, Фарғона шаҳарлари, Тошлоқ, Ўзбекистон районлари.

МИНИСТРЛИКЛАР [ИДОРАЛАР]

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги.
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги.
Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги.
Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги.
Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қурилиши ва улардан фойдаланиш министрлиги.
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги.
Ўзбекистон ССР Балиқ хўжалиги бошқармаси.

Қуйидаги саноат, қурилиш, транспорт корхоналари ва халқ хўжалиги бошқа тармоқларининг коллективлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроқлари ва пул мукофотлари билан мукофотландилар:

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг Қўқон пойафзал фабрикаси.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг 8 Март номли Самарқанд тикув фабрикаси.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг Тошкент чинни заводи.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг Тошкент трикотаж фирмаси.

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг Ўзбекистон пахта тозалаш заводи.

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг Бухоро пахта тозалаш заводи.

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг Мангит пахта тозалаш заводи.

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг Бахт пахта тозалаш заводи.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг Фарғона ёғ-мой комбинати.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг Каттақўрғон ёғ-мой комбинати.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг Самарқанд консерва заводи.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг «Тошкентвино» комбинати.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг «Ҳурмат белгиси» орденли Қўқон нон комбинати.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг «Кибрай» совхози.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг Чиназ консерва заводи.

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлигининг Бухоро сут заводи.

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлигининг Олмалиқ гўшт комбинати.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигининг Андижон тикув-галантерея фабрикаси.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигининг Олмалиқ тикув фабрикаси.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигининг металл-буюмлар заводи.

Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг Оҳангарон цемент комбинати.

Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг Оҳангарон «Сантехлит» заводи.

Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг Газалкент тош тарошлик комбинати.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг 93-махсус трестига қарашли Олмалиқ «Промтехмонтаж» монтаж бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги Тошкент шаҳридаги ихтисослаштирилган «Средазтеплоизоляция» тресты.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг «Ферганасантехмонтаж» трестига қарашли Фарғона монтаж бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармасининг Тошкент шаҳридаги «Кўзгу-мебель» фабрикаси.

Ўзбекистон ССР Балиқ хўжалиги бошқармасининг Тошкент области, Калинин районидаги Дамачи кўл-зовуз балиқчилик хўжалиги.

Ўзбекистон ССР Кўмир саноати министрлигининг «Средазуголь» комбинатига қарашли 9-шахтаси.

«Главташкентстрой»нинг «Строймеханизация» трести.

«Главташкентстрой»нинг ихтисослаштирилган «Ташинстрой» трести.

«Главташкентстрой» саноат корхоналари бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг Фарғона шаҳридаги 8-қурилиш трести.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг Қўқон шаҳридаги 15-қурилиш трести.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг Чирчиқ шаҳридаги 160-қурилиш трести.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг Тошкент шаҳридаги 1-областлараро автомобиль тресті.

«Узколхозстрой» бирлашмасига қарашли Самарқанд «Облколхозстрой» трести.

«Узколхозстрой» бирлашмасига қарашли Қашқадарё «Облколхозстрой» трести.

«Узколхозстрой» бирлашмасига қарашли Сурхондарё «Облколхозстрой» трести.

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг «Сирдарьяэлектросеть» корхонаси.

Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг «Каршинефтегазразведка» трести.

Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг илмий-ишлаб чиқариш гидрогеология бирлашмасига қарашли Фарғона гидрогеология экспедицияси.

Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг «Бухаранефтегазразведка» трестига қарашли Янгиқазған нефть-газ разведка экспедицияси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг Ғафур Ғулом номли нашриёти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг Фарғона область китоб савдоси бўлими.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитетининг «Ўзбекфильм» киностудияси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги ёғоч тайёрлаш ва ёғочсозлик бош бошқармасининг Тошкент шаҳридаги дурадгорлик буюмлари заводи.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг Фарғона область алоқа ишлаб чиқариш-техника бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг республика радиомаркази.

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг Гулистон шаҳар маиший хизмат кўрсатиш комбинати.

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг «Автотехобслуживание» Тошкент шаҳар бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг Хива ремонт-қурилиш участкаси.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг Бухоро областидаги 20-қурилиш трести.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг Сурхондарё областидаги 26-қурилиш трести.

Главсредазирсовхозстройнинг Жиззах область Октябрь районидаги Собир Раҳимов номли совхози.

Узглавводстройнинг «Хорезмсовхозстрой» трести.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг «Наманганирстрой» трести.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ободончилик бош бошқармасининг «Гордорстройремонт» трестига қарашли асфальт-бетон заводи.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ободончилик бош бошқармаси «Гордорстройремонт» трестига қарашли 3-ремонт-қурилиш участкаси.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги «Узводоканал» трестига қарашли Олмалиқ «Водоканал» бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги «Узремстройтрест»ига қарашли Хоразм область ремонт-қурилиш бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳунар-техника таълими давлат комитетининг Навоий шаҳридаги 88-Навоий шаҳар ўрта-ҳунар техника билим юрти.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳунар-техника таълими давлат комитетининг 2-Шеробод қишлоқ ҳунар-техника билим юрти.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг Марғилон шаҳар промторги.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг Андижон умумий овқатланиш тресті.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг Тошкент шаҳридаги Чилонзор райпишчеторги.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг Қўқон шаҳар пишчеторги.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг Тошкент шаҳридаги Куйбишев ошхоналар трестига қарашли 20-ошхона.

Ўзбекбирлашув правлениесининг Тошкент областидаги Оржоникидзе район матлубот союзи.

Ўзбекбирлашув правлениесининг Бухоро областидаги Конимех район матлубот жамияти.

Ўзбекбирлашув правлениесининг Фарғона областидаги Риштон район матлубот союзи.

Ўзбекбирлашув правлениесининг Жиззах район матлубот жамияти.

Ўзбекистон Карлар жамияти марказий правлениесининг Тошкент шаҳридаги карлар 2-ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси.

Ўзбекистон Кўрлар жамияти марказий правлениесининг Марғилон ишлаб чиқариш комбинати.

Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қурилиши ва улардан фойдаланиш министрлигининг Тошкент шаҳридаги автомобиль йўлларида кўприклар қуриш республика тресті «Узмостострой».

Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қурилиши ва улардан фойдаланиш министрлиги управлениесининг 2-Зарафшон йўлдан фойдаланиш участкаси.

Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қурилиши ва улардан фойдаланиш министрлигининг Қуйлиқ кўприк темир-бетон конструкциялари экспериментал заводи.

Ўзбекистон ССР балиқ хўжалиги бошқармасининг Қорақалпоғистон АССР Мўйноқ шаҳридаги Қорақалпоғистон рибакколхозсоюзига қарашли «Память Ленина» балиқ овлаш колхози.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Узглавнефтеснабсбитининг Жиззах область бош нефть базаси.

Ўзбекистон ССР Главгазининг Фарғона ишлаб чиқариш бошқармаси «Ферганаоблгаз».

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ўрмон хўжалиги давлат комитетининг Наманган ўрмон хўжалиги.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги Тошкент область юк ташиш ишлаб чиқариш автомобиль трестига қарашли 16-Бекобод автомобиль корхонаси.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг Қашқадарё область ишлаб чиқариш автомобиль трестига қарашли 35-Шаҳрисабз автомобиль корхонаси.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг Наманган область ишлаб чиқариш автомобиль трестига қарашли Наманган таксомотор парки.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг Тошкент пассажир автомобиль транспорти ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли 3-автобус парки.

Ўрта Осиё темир йўлининг Тошкент бўлими.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Главснабининг республика «Узглавлесбумсбит» базаси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Главснабига қарашли Узглавэлектроснабсбитнинг «Узэлектронрадиоприбор» конторасн.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Главснаб»ининг «Узглавтар»исига қарашли Самарқанд бирлашган корхонаси.

1973 йил социалистик мусобақа якунлари бўйича энг яхши ишчиларни ва бригадаларнинг коллективларини рағбатлантириш учун Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети Совет Иттифоқи бўйлаб ва чет мамлакатлар бўйлаб саёҳат қилиш учун 890 та имтиёзли туристик путёвкаларини ажратди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети республикадаги зарбдор комсомол қурилишлари — «Водстрой» трестининг 13-монтаж ишлари участкасига, 16- трестнинг 2-қурилиш-монтаж бошқармасига иккита кўчма Қизил байроқ ҳамда социалистик мусобақада энг юксак кўрсаткичларга эришган комсомол ёшлар коллективларини мукофотлаш учун қимматли совринлар билан бирга 250 та вимпел берди.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети қатъий ишонч билдириб айтадиларки, ишчилар, инженерлар, техниклар — саноат, қурилиш, транспорт ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги меҳнатчилари умумхалқ социалистик мусобақасига актив қўшилиб, тўққизинчи беш йилликнинг 1974-белгиловчи йилини зарбдор меҳнат йилига айлантирадилар, мамлакатга кам чиқим билан кўпроқ яхши сифатли маҳсулот бериш учун ўзларининг бутун кучлари, билимлари ва тажрибаларини сарфлайдилар ва шу тариқа мамлакатимиз экономикасини янада ривожлантириш, совет халқининг фаровонлигини юксалтириш юзасидан партия белгилаб берган программани амалга ошириш ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

МЕҲНАТ— МУКОФОТ БИЛАН ТАҚДИРЛАНДИ

ФАРҒОНА, 8 февраль. (ЎзТАГ). Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев Фарғона области вакилларига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини топширди. Область 1973 йил халқ хўжалиги планини муддатидан олдин бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига мувофиқ шу мукофотни олишга сазовор бўлган эди.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар ўз меҳнатларига юксак баҳо берганликлари учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига самимий ташаккур билдириб, орденли область меҳнаткашлари юксак мукофотга жавобан социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар ва беш йилликнинг тўртинчи белгиловчи йилини меҳнатда янги ғалабалар билан нишонлайдилар, деб ишонтирдилар.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев номига баланд руҳ билан табрикнома йўлладилар.

* * *

ҚЎҚОН, 8 февраль. (ЎзТАГ). Қўқон ёғ-мой комбинатининг коллективига тантанали вазиятда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи топширилди. Коллектив 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун шу байроқ билан тақдирланган эди. Байроқни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев топширди.

* * *

ОЛМАЛИҚ, 8 февраль. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда СССР Қурилиш министрининг ўринбосари А. П. Парфенков Меҳнат Қизил Байроқ ордени «Алмаликсвинецстрой» трестига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини топширди.

* * *

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев 8 февралда «Главташкентстрой»нинг «Жилстрой» трести коллективига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини топширди. Бу байроқ коллективга 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан олдин бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунлари юзасидан берилган эди.

Бинокорлар ўз меҳнатларига юксак баҳо берилганлигига жавобан уй-жойларни ишга тушириш йиллик планини Октябрь революциясининг 57 йиллигигача бажариш, панеллар ишлаб чиқариш топшириғини эса 20 октябргача уддалаш мажбуриятини олдилар.

Бинокорлар КПСС Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев номига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар. (ЎзТАГ).

ЎРТОҚ ФИДЕЛЬ КАСТРО БИЛАН СУҲБАТ

ГАВАНА, 8 февраль. (ТАСС). Куба Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Революцион ҳукумат Бош министри ўртоқ Фидель Кастро «Правда» газетаси бош редакторининг ўринбосари А. Луковецни, ТАСС сиёсий обзорчиси Н. Чигирни, «Известия» газетасининг мухбири В. Верниковни қабул қилди.

Ўртоқ Фидель Кастро КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев билан Куба диёрида яқинда бўлиб ўтган учрашувлардан олган таассуротларини ўртоқлашди, мамлакат Компартияси билан ҳукуматининг раҳбарлари, бутун қардош Куба халқи Л. И. Брежневнинг Кубага қилган тарихий визити якунларини қандай баҳолаётганликларини гапириб берди.

Ўртоқ Брежневнинг Кубага қилган визити, музокараларимизнинг натижалари кўпгина нуқтаи назарлардан қараганда жуда катта аҳамиятга эга, деб таъкидлади Фидель Кастро. Аввало шуни айтишим кераки, шу визитнинг ўзи иккала мамлакатимиз ўртасидаги муносабатлар салкам ўн беш йиллик даврининг энг юксак нуқтаси бўлди.

Бизнинг халқимиз учун Л. И. Брежневнинг визити — чинакам тарихий воқеадир. Жаҳон сиёсати майдонида ўртоқ Брежнев каби бу қадар юксак мавқени эгаллаб турган меҳмонни ўз юртимизда илгари ҳеч қачон кутиб олмаган эдик. Бундан ташқари, бу визит КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Кубага ва бутун Латин Америкасига қилган биринчи визити бўлди.

Шуни айтиш керакки, биз Совет Иттифоқи тарихининг ўзига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўйнаётган ролга жуда катта аҳамият бермоқдамиз. Бу ўринда мен СССРнинг бутун инсоният тарихи ривожидаги ролини ҳам, шунингдек СССР ва КПСС Куба билан бирдамлик ишида ўйнаган ролни ҳам назарда тутаман. Бу бирдамлик Куба революциясини муваффақиятли равишда ривожлантириш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди. Агар бизнинг революциямиз бартараф этиши лозим бўлган жуда катта қийинчиликларни эслайдиган бўлсак, бу нарса янада равшанроқ бўлиб қолади. Совет Иттифоқи бирдамлиги Куба революциясининг ҳозирги муваффақиятларини ҳам белгилаб бераётган энг муҳим омилларнинг бири эканлиги мутлақо шубҳасиздир.

Ўртоқ Брежнев биз учун энг атоқли Совет раҳбаридир, у СССР билан КПССнинг бутун сиёсатини ифодалаб турибди, деди сўзини давом эттириб Фидель Кастро. Шунинг учун ҳам халқимиз уни зўр қувонч билан кутган эди, ўзининг Совет Иттифоқига нисбатан дўстлик, чуқур ҳурмат ва миннатдорчилик туйғуларини изҳор этишга интилди.

Совет — Куба муносабатларини янада ривожлантириш учун Л. И. Брежнев визитининг аҳамияти буюкдир. Визитнинг якунлари СССР билан Кубани бирлаштириб турган дўстлик ва қардошлик алоқаларини мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса бўлиб қўшилди. Бизнинг муносабатларимиз илгари ҳам ғоят яхши эди. Энди Совет — Куба қардошлик алоқалари, дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари янада яхшироқ келажакка эга эканлигига бўлган ишончимиз янада кўпроқ мустаҳкамланди. Партияларимиз ва мамлакатларимиз раҳбарларининг ўзаро визитлари ва бевосита алоқалари бизга янада кўпроқ яқинлашиш, ўзаро тажриба алмашиш, мамлакатларимиздаги реал аҳволни янада яхшироқ билиб олиш имконини беради ҳамда айни вақтда Совет — Куба муносабатларини янада ривожлантириш учун мустаҳкам метиндек пойдевор яратади.

Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визити ҳар қандай нуқтаи назардан қараганда ҳам, тўла муваффақият билан тугалланди, деди сўнгра ўртоқ Фидель Кастро. Бунда мен икки ўртадаги муносабатларимизни ҳам, визитнинг халқаро аҳамиятини ҳам назарда тутаман. Чунки, биринчи социалистик революция мамлакати билан Латин Америкасида биринчи бўлиб социалистик революция йўлига ўтган мамлакат ўртасидаги чинакам дўстлик ва бирдамлик муносабатлари, — ҳақиқатан ҳам ибратли муносабатлардир. Бугина эмас, шу муносабатлар — Совет Иттифоқидек қудратли индустриал давлат билан Кубадек кичик мамлакат ўртасидаги чинакам революцион муносабатларнинг порлоқ намунасидир.

Л. И. Брежневнинг визити ва бу визитнинг якунлари, деб таъкидлади Фидель Кастро, реакционерлар устидан ҳамда социализмга, Совет Иттифоқига туҳмат қилаётганлар устидан қозонилган тўла ғалаба ҳамдир, чунки марксизм-ленинизм принциплари, пролетар бирдамлиги ва социалистик интернационализм принципларига асосланган муносабатларгина мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг олий формаси эканлиги яна бир карра жуда ишонарли тарзда намойиш этилди. Коммунизм ғояларидан бўлак ҳеч қандай ғоялар халқ оммасини ўзига эргаштира олмайди. Марксизм-ленинизм Кубада империализм билан реакция тарқатаётган ёлғон ва бўҳтонга қақшатқич зарба берди. Бу нарсани ҳам Гаванадаги революция майдонида ўтказилган Совет — Куба дўстлиги митинги яна бир карра ишонарли равишда намойиш қилди, бу митингга тўпланган бир миллиондан ортиқ кубалик ўртоқ Л. И. Брежневни қизғин табрикладилар.

(Охири иккинчи бетда).

КАДРЛАР ЎҚИШИ

Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон Компартиялари Марказий Комитетлари ва область партия комитетлари идеология бўлимлари ходимларидан, шунингдек республика ва область газеталари ходимларидан катта бир группаси раҳбар партия ва совет кадрларини қайта тайёрлаш республикалараро курсларида ўқишни тамомлашди.

Тингловчиларга марксча-ленинча назария ва КПСС сиёсатининг актуал проблемалари, социалистик экономикани илмий бошқариш асослари, партия қурилиши, совет матбуоти назарияси ва практикаси юзасидан бир қанча лекциялар ўқилди. Лекцияларни таниқли олимлар, раҳбар партия ходимлари ўқидилар.

Якунловчи машғулотда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов тингловчилар ҳузурида нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

ОЛИМЛАР ҲИССАСИ

Ўзбекистон олимлари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида авж олдириб юборилган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшаётган ўз ҳиссаларини кўпайтирмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси активининг 7 февралда бўлиб ўтган йиғилишида академия муассасаларининг янги мажбуриятлари муҳокама қилинди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президенти академик О. С. Содиқовнинг докладида ва билим турли соҳалари вакилларининг нутқларида 1973 йилги иш таҳлил қилинди, ижодий активликни кучайтириш, тадқиқотларнинг актуаллигини ошириш, илмий ишларни халқ хўжалигига жорий этишни жадаллаштириш соҳасидаги янги имкониятлар аниқланди.

Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига, шунингдек СССР Фанлар академиясининг 250 йиллиги шарафига юксак мажбуриятлар қабул қилинди. Пландан ташқари 39 илмий-тадқиқот ишларини бажариш, ўн битта ишни саноат йўли билан тажрибада текшириб кўришга топшириш ва саккиз ишни ишлаб чиқиш ва жорий қилиш мўлжаллаб қўйилди. Бир қанча монографиялар, китоб ва брошюралар муддатидан олдин тайёрланади ва нашр этилади. (ЎзТАГ).

ЯШНАЁТГАН ЎЛКА

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОННИНГ РОССИЯГА ИХТИЁРИЙ ҚЎШИЛИШИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА

Улуғ Октябрь, доҳиймиз В. И. Лениннинг зиёси халқимизни жаҳолат ва қолоқлик ботқоғидан социализм соҳилига олиб чиқди, халқимизга озодлик, улкан бахт берди. Эндиликда Совет Қорақалпоғистон саноати, қишлоқ хўжалиги юксалган, фан ва маданияти гуркираган Автоном социалистик республика бўлиб қолди.

Коммунистик партиямизнинг доно ленинча миллий сиёсати туфайли автоном республикамиз қисқа давр ичида улкан тараққиёт йўлини босиб ўтди. Ижтимоий тараққиётда, иқтисодий ва маданий соҳаларда катта муваффақиятларга эришди.

Буларнинг ҳаммасига рус пролетариатининг революцион, интернационал ёрдами туфайли, барча совет халқларининг мададига таянган ҳолда эришилди. Қорақалпоқ ери бундан юз йил муқаддам Россияга қўшилган эди. Бу тарихий воқеанинг аҳамияти шундан иборатки, қорақалпоқ халқи прогрессив рус маданиятидан баҳраманд бўлдилар, Россия пролетариатининг жаҳоншумул тарихий ғалабаси туфайли феодализмдан социализмга ўтди ва барча совет халқлари билан биргаликда коммунизм бинокорлигида фаол қатнашмоқда.

Қорақалпоғистон автоном области 1924 йилнинг охирида Қозоғистон ССР таркибида ташкил топган эди. 1932 йилда автоном республикага айлантирилди. 1936 йилдан Қорақалпоғистон Ўзбекистон ССР составига кирди.

Қорақалпоғистоннинг давлат сифатида шаклланиши ўлка экономикасининг ривожланишининг муҳим омили бўлди. Унинг бюджети, халқ хўжалик плани улкан ишлаб чиқариш кучларини тараққий эттиришга қаратилади.

Совет ҳокимияти йилларида Қорақалпоғистонда амалга оширилган [illegible] ўлка қиёфасини тубдан ўзгартириб юборди. Партия мамлакатни индустрлаштириш [illegible] саноат ишлаб чиқаришига 1928—1932 йилларда асос солинди. Шу йилларда Чимбойда пахта тозалаш заводи, Қозоқдарё балиқ заводлари, Учсой ва Хўжайлида кемасозлик устахоналари ва бошқа корхоналар, кейинроқ, Мўйноқда балиқ-консерва комбинати қурилиб, ишга туширилди.

Натижада Қорақалпоғистон илғор аграр ўлкадан индустриал-аграр республикага айланди. Кўплаб саноат корхоналари вужудга келтирилди. Фақат сўнгги йилларнинг ўзида 20 дан зиёд саноат корхоналари қурилиб, ишга туширилди. Бу корхоналарнинг ҳар бири 1913 йили Қорақалпоғистоннинг саноат корхоналари деб аталган ҳамма устахоналарнинг ишлаб чиқарган маҳсулотидан [illegible] зиёд маҳсулот ишлаб чиқаради.

[illegible]

Улуғ Ватан урушида халқимизнинг қаҳрамон [illegible]

[illegible] нинг ленинча миллий сиёсатга асосланган дўстлиги жуда муҳим сиёсий ва хўжалик вазифаларни ҳал этишда, айниқса пахтачиликни, чорвачиликни, шоличиликни ривожлантиришда ўз ифодасини топмоқда. Республика халқ хўжалигининг асосий тармоғи бўлган пахтачилик, шо-

[illegible] КПСС XXIV съезди Директивалари асосида қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари юксалтирилмоқда. [illegible]

Партия ва ҳукуматимиз автоном республикамиз қишлоқ хўжалигини [illegible]. Ўтган саккизинчи беш йилликда автоном республика колхоз ва совхозлари 5726 трактор, 1943 та пахта териш агрегати, 732 та автомашина, [illegible] 1972 йилда эса 653 та ҳайдов трактори, 1052 та чопиқ трактори, 363 та пахта териш агрегати ва бошқа техникалар олинди.

[illegible]

Революциягача ҳозирги Қорақалпоғистон АССР территориясида [illegible]

[illegible] ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиали ишлаяпти. Унда 400 дан зиёд илмий ходим меҳнат қилмоқда. Илмий муассасаларда 9 фан доктори, 70 фан кандидати илмий иш олиб бормоқда.

[illegible]

[illegible] ликанинг 11 та корхонаси ишлаяпти, 250 мингдан зиёд шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари ундан баҳраманд бўлмоқдалар.

Қорақалпоғистон Автоном Республикаси меҳнаткашлари мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдан иборат умумхалқ ишида фаол қатнашмоқдалар. Сўнгги йилларда капитал қурилиш, электр энергетикаси, саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми мисли кўрилмаган даражада ривожланди. Мана шуларнинг ҳаммаси Коммунистик партия ва Совет ҳукуматимиз миллий республикалар экономикасини юксалтиришга катта эътибор бераётганлигининг ёрқин мисолидир.

Бахтиёр ҳаётга, социалистик тузум ва унинг неъматларига биз совет халқларининг монолит бирлиги туфайли, улуғ рус халқининг ҳар томонлама дўстона мадади туфайли эришмоқдамиз. Дўстлик барқарор экан, турмушимиз фаровон, ҳаётимиз тобора кўркам бўлаверади.

Е. АЙТМУРОДОВ,
Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раиси.

Совет ҳокимияти йилларида Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси иқтисодий жиҳатдан ривожланган индустрлашган ўлкага айланди. Автоном республикада темир йўл хизмати яхшиланиб боряпти. Бу ерда Ўрта Осиё темир йўлининг Қўнғирот бўлинмаси ташкил этилди. Суратда: Қўнғирот вокзалининг умумий кўриниши.

А. Лихвар фотоси, (ЎзТАГ).

НАВБАТДАГИ МАЖЛИС

1974 йил 6—7 февралда Румыния Социалистик Республикасининг пойтахти — Бухарестда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар мудофаа министрлари комитетининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Комитет ишида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг мудофаа министрлари, Бирлашган қуролли кучлар бош қўмондони ва бирлашган қуролли кучлар штаби бошлиғи қатнашдилар.

Мажлисда Варшава Шартномаси ташкилоти ҳарбий органларининг ҳозирги фаолияти билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан келишиб олинган қарорлар қабул қилинди.

Мажлисда Румыния Социалистик Республикаси миллий мудофаа министри армия генерали И. Ионицэ раислик қилди.

Суратда: Бухоро ип газлама комбинатининг уч илғори — (чапдан) М. Неъматова, Н. Комилова ва Н. Раззоқова. Улар Қўқон трикотаж фабрикасида касб ўрганиб келиб, ҳозир ишлаб чиқаришда яхши натижаларга эришмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

АРМАН ТИЛИДА

ЕРЕВАН, 7 февраль. (ТАСС). «Айастан» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқлари ва мақолаларини ўз ичига олган «Партия қурилишининг актуал проблемалари тўғрисида»ги китобини арман тилида босмадан чиқарди.

ЖУРНАЛИСТ ВА МУСОБАҚА

ОЛМАОТА, 6 февраль. (ТАСС). Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикалари журналистларининг СССР Журналистлар союзи билан Қозоғистон Журналистлар союзи чақирган зона ижодий семинари КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг қарорларини амалга ошириш соҳасида оммавий пропаганда ва ахборот органларининг вазифаларига бағишланди.

Семинар ишида республика, область, район газеталарининг редакторлари, телевидение ва радио эшиттириш область комитетларининг раислари, олимлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ходимлари қатнашдилар.

Семинарда КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари И. К. Капустян, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. К. Месяц, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлими секторининг мудири И. А. Зубков, Толдиқўрғон областидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Н. Головацкий, Тошкент область «Политотдел» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Хван ва бошқалар доклад қилдилар.

Журналистлар тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан аввал бажариш учун бошланган социалистик мусобақани ташкил этиш соҳасидаги иш тажрибасини ўртоқлашдилар.

ҚАРДОШЛАР ОИЛАСИДА

АДИГЕЙ АВТОНОМ ОБЛАСТИГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

МАЙКОП, 6 февраль. (ТАСС). Адигей диёрида умумхалқ байрами бошланди. Автоном область байроғидаги Ленин ордени ёнига бугун Халқлар дўстлиги ордени тақиб қўйилди.

Драма театрида КПСС Адигей область комитети билан меҳнаткашлар депутатлари область Советининг қўшма тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлис аҳли КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайлади.

Мажлисда КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Ф. Медунов табрик нутқи сўзлади. У Адигей области меҳнаткашларини КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети номидан ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев номидан Ватаннинг фахрий ва муносиб мукофоти билан самимий табриклади.

С. Ф. Медунов СССР Олий Совети Президиумининг Адигей автоном областини Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб берди ва гулдурос қарсаклар остида орденни область байроғига тақиб қўйди.

КПСС Адигей область комитетининг биринчи секретари Н. А. Берзегов жавоб нутқи сўзлади. У юксак мукофот учун Адигей коммунистлари, барча меҳнаткашлари номидан партия Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор этди. Область меҳнаткашларига эзгу ва самимий истаклар билдиргани учун ўртоқ Л. И. Брежневга чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

Сўзга чиққан нотиқлар Адигей меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси белгилаб берган режаларни муваффақиятли бажариш учун куч ва меҳнатларини аямайдилар, деб партия билан ҳукуматни ишонтирдилар.

Мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Ер ости бойликларини қидирувчиларга Қизил байроқ

ЗАРАФШОН, 7 февраль. (ЎзТАГ). Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. К. Зиёдуллаев «Самарқандгеология» трести Қизилқум геология-разведка экспедицияси коллективига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини бугун бу ерда тантанали вазиятда топширди. Ер ости бойликлари қидирувчиларга бу юксак мукофот саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунлари бўйича берилди.

Геологлар юксак мукофот учун партия ва Совет ҳукуматига самимий ташаккур билдириб, фойдали қазилмаларни қидириш топшириқларини ошириб бажариш мажбуриятини олдилар.

КПСС Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев номига баланд руҳ билан табрик телеграммаси қабул қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик, самарали илмий-тадқиқотчилик иши ва юқори малакали мутахассислар тайёрлашдаги хизматлари учун Тошкент қишлоқ хўжалиги институти тупроқшунослик кафедрасининг профессори Вали Ғафурович **Ғафуров**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик, самарали иши, Ўзбекистон энергетикасини ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги учун Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министрининг ўринбосари Федор Григорьевич **Потуремский**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган энергетик» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик, самарали иши ва республикада машинасозликни ривожлантиришдаги хизматлари учун В. И. Ленин номидаги «Красний двигатель» заводининг директори Вартан Михайлович **Абрамов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми юқори малакали кадрлар тайёрлашдаги ва республика меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашдаги хизматлари учун В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети табиийёт факультетлари КПСС тарихи кафедрасининг мудири Йўлдош **Иброҳимов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ КИТОБИ

Китоб — бебаҳо маънавий хазина, зиё манбаи. Халқимиз уни қадрлаб, севиб-ардоқлаб қуёшга қиёс қилади. Яхши китоблар ва уларнинг муаллифлари эл-юрт, кенг китобхонлар оммаси, партия ва давлат томонидан эъзозланиб муносиб тақдирланади.

Ижодкорларимиз,ноширларимиз КПСС XXIV съезди қарорига амалий иш билан жавоб бериш, маънавий бойликлар хазинасини янгидан-янги неъматлар билан тўлдириш, китобхон ўлкамиз меҳнаткашларини энг яхши адабиётлардан кўпроқ баҳраманд этиш, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб совғалар билан нишонлаш учун меҳнат қилмоқдалар. «Ўзбекистон» нашриёти юбилей йилида тўрт юзга яқин номда, Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти 200 дан ортиқ номда, «Фан» нашриёти эса 470 дан зиёд номда хилма-хил китоб чиқариши керак. «Ўзбекистон маданияти» газетаси ўзининг 8- февраль сонини ана шу ижодий ташкилотларнинг фаолиятига бағишлаган. Газетанинг китоб пропагандаси соҳасидаги бу ибратли иши диққатга сазовордир.

ЎРТОҚ ФИДЕЛЬ КАСТРО БИЛАН СУҲБАТ

(Боши биринчи бетда).

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визитини бутун дунё зўр марок ва эътибор билан кузатиб турди, деди сўнгра Фидель Кастро. Шундай бўлиши ҳам табиий эди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Куба диёрида бўлган вақтида жуда катта аҳамиятга эга бўлган ғоят муҳим сиёсий нутқлар сўзлади. Бу нутқларда мустаҳкам тинчлик, халқаро муносабатларнинг бутун комплексини яхшилаш, уруш хавфини тугатиш йўлида сарфланаётган куч-ғайратлар тўғрисида гап борар эди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубадаги нутқларида давлатлараро муносабатларнинг янги типи ҳам аниқ белгилаб берилганлиги туфайли, бу нутқлар биринчи даражали аҳамият касб этади.

Л. И. Брежневнинг визити Латин Америкаси учун алоҳида аҳамиятга эга. Биз империализмнинг Кубани Латин Америкасидаги бошқа мамлакатлардан ажратиб қўйиш учун сарфлаган куч-ғайратларини унутмаслигимиз керак. Аммо ҳозирги реал аҳвол қуйидагича: Латин Америкаси давлатларининг Кубага эътибори ва қизиқиши кун сайин кучайиб бормоқда. Шу давлатларнинг халқлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг бизнинг мамлакатимизга қилган визити революцион Куба учун нақадар зўр маънавий мадад беришига шубҳасиз ишонч ҳосил қила олдилар. Худди шу нарса Латин Америкаси мамлакатларининг миллий озодлиги учун, уларнинг мустақиллигини мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган курашга кўмак беради, деб ўйлайман. Бу революцион кучларни мустаҳкамлайди, империализмнинг Латин Америкасидаги аралашувига ва ҳукмронлигига қарши чиқаётган кучларни мустаҳкамлайди.

Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визити «учинчи дунё»даги барча мамлакатлар учун катта аҳамиятга эга, чунки бу мамлакатлар социалистик давлатлар билан муносабатларни ривожлантиришдан манфаатдордирлар, СССР билан Куба ўртасидаги муносабатлар ана шу муносабатларнинг тимсолидир.

Бизнинг фикримизча, деб уқтирди сўнгра Фидель Кастро, Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визитининг самарали якунлари революцион ғояларни амалга ошириш учун, социализм иши учун курашаётган халқларга янги мадад бўлиб хизмат қилади. Уларнинг кўз ўнгида Куба социалистик ҳамдўстликнинг тўла ҳуқуқли аъзоси бўлиб қолган ва унинг қудратли мададидан баҳраманд бўлаётган мамлакат нималарга эришиши мумкинлигининг яққол ифодасидир.

Хуллас, Л. И. Брежневнинг визити мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва бирдамликнинг порлоқ исботидир. Бу визит — социализм принциплари ва ғояларининг ғалабасидир.

Сўнгра ўртоқ Фидель Кастро олий даражадаги Совет — Куба музокаралари социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатлар бирлиги ва жипслигини янада мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади.

Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визити ва бу визитнинг якунлари, деди у, Совет Иттифоқи билан Куба учунгина эмас, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа ҳамма мамлакатлар учун ҳам ғоят зўр диққатга сазовордир. Совет — Куба қардошлик муносабатларини мустаҳкамлаш ва Кубадаги социалистик қурилишнинг муваффақиятлари — бутун социалистик ҳамдўстликнинг ғалабаси эканлиги шубҳасиз. Чунки Куба революциясини жаҳон майдонидаги кучларнинг нисбатида содир бўлган жуда катта ўзгаришлар туфайли амалга ошириш мумкин бўлди. Куба революциясининг ғалабаси ва унинг мустаҳкамланганлиги бу ўзгаришларнинг табиати ва моҳияти қандай эканлигидан далолат бериб турибди. Модомики, Куба социалистик ҳамдўстликнинг аъзоси экан, Куба революциясини мустаҳкамлаш, унинг халқаро обрў-эътиборини ошириш — бутун социалистик ҳамдўстликни ҳам мустаҳкамлаш деган маънони билдиради. Кубанинг Совет Иттифоқи билан алоқалари мустаҳкамланиб, кенгайиб бораётганлиги унинг бутун социалистик ҳамдўстлик билан алоқалари ҳам мустаҳкамланиб бораётганлигини билдиради.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Кубага қилган визити, деди сўзини давом эттириб Фидель Кастро, ялпи тинчлик учун кураш ишига қўшилган катта ҳисса ҳамдир. Чунки социалистик ҳамдўстликнинг асосий куч-ғайратлари эндиликда ер юзида тинчлик учун кураш соҳасида кейинги йилларда эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва кенгайтиришга, бу муваффақиятларни муқаррар тус олдиришга қаратилгандир. Шу жиҳатдан олганда ҳам ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визити тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашдаги куч-ғайратларни янада кўпроқ жипслаштиришга ғоят кўмаклашади.

Куба Коммунистик партияси, деб таъкидлади ўртоқ Фидель Кастро, КПСС XXIV съездида маъқулланган Тинчлик программасида аниқ таърифлаб берилган тинчлик сиёсатини, шунингдек ўртоқ Л. И. Брежневнинг тинчлик манфаатлари йўлидаги ва халқаро кескинликни юмшатиш йўлидаги шахсан сарфлаётган куч-ғайратларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан бундан буён ҳам ёнма-ён бораверади.

Совет Иттифоқи ҳам, Куба ҳам марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принципларига асосланган сиёсатни ўтказиб келмоқдалар, деди сўнгра Куба Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари. Бу принципларни тўғри қўлланиш бизнинг икки томонлама муносабатларга ҳам, халқаро проблемаларга ҳам тааллуқли бўлган ҳамма масалаларга доир мезонларимизнинг тўла бирлигини ҳам изоҳлаб беради. Бундан ташқари, биз Совет Иттифоқининг социализм қуришдаги, халқаро проблемаларга ёндашишдаги ва шу проблемаларни ҳал этишдаги жуда катта тарихий тажрибасини ҳисобга оламиз. Биз Совет Иттифоқи Коммунистик партияси белгилаб берган йўлнинг тўғрилигига, унинг принципиал сиёсатига тўла-тўкис, чексиз ишонамиз. Бу ишонч — ўзаро ишончдир. КПСС ҳам бизнинг партиямизга худди шундай ишонч билан қарамоқда. Бу эса, бизнинг дунёдаги ҳозирги аҳвол ва социалистик давлатлар ташқи сиёсатининг вазифалари хусусидаги, давлатлар ва халқларнинг озодлигини, мустақиллигини ва суверен ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, тинчлик ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш сиёсати хусусидаги нуқтаи назарларимизнинг тўла бирлигига кўп жиҳатдан ёрдам беради. Ҳар иккала мамлакатимиз бир хил принципларга асосланиб иш тутмоқдалар, муштарак мақсадлар йўлида курашмоқдалар. Ана шу омилларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқи ва Куба Коммунистик партиялари нуқтаи назарларининг бирлигини белгилаб беради.

Суҳбат давомида ўртоқ Фидель Кастро бутун Куба халқи Леонид Ильич Брежневни қизғин, қардошларча кутиб олганлиги тўғрисида зўр мамнуният билан гапирди.

Биз ҳаммамиз шу дамгача ўртоқ Брежнев билан бўлган учрашувлар таассуроти остида яшаб турибмиз, деб таъкидлади у. Кубага чел элдан келган бирон меҳмонни халқимиз ўртоқ Брежневни кутиб олгандек шу қадар қувонч ва шу қадар зўр завқ-шавқ билан кутиб олмаган эди. Аввало, шуни таъкидлаб ўтмоқчиманки, Леонид Ильич Брежнев — Кубага бундан илгари ташриф буюрган ҳамма кишилар орасида революцион ҳаракатнинг энг атоқли арбобидир.

Бироқ, энг муҳими шуки, Куба халқи Л. И. Брежневга кўрсатган қизғин иззат-икром негизида Совет Иттифоқига ва унинг Коммунистик партиясига нисбатан, СССР ва КПСС раҳбарларига нисбатан чуқур ҳурмат ва муҳаббат, дўстлик ва миннатдорчилик туйғулари намоён бўлди. Леонид Ильич Брежневнинг СССР билан Куба ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш соҳасидаги куч-ғайратлари учун бутун халқимизнинг ундан якдил миннатдор эканлигини ҳам таъкидлаб ўтмоқчиман. Халқимизнинг интернационал онги тўғрисида, унинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўйнаётган буюк ролни, тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашда бутун инсониятни тўлқинлантираётган проблемаларни чуқур тушунаётганлиги ҳақида гапирмай ўтиб бўлмайди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг шахсий фазилатлари тўғрисида ҳам гапириб ўтиш керак, деди Фидель Кастро сўзини давом эттириб. Ўртоқ Л. И. Брежнев Куба тупроғига қадам қўйган ҳамоно ўзини тутиши билан, самимийлиги ва одмилиги билан, камтаринлиги ва хушмуомалалиги билан, одамларга ҳурмат ва ўртоқларча муносабатда бўлиши билан истисносиз барча кубаликларнинг зўр меҳр-муҳаббатини қозонди. Бу фазилатлар унга ҳам инсон сифатида, ҳам раҳбар сифатида хос бўлган фазилатлардир.

«Сизлар ҳар бир кубаликдан: ўртоқ Брежнев тўғрисида қандай фикрдасиз? — деб сўраб кўринглар, — деди Фидель Кастро. Уларнинг ҳаммаси якдил бир фикрни айтади. Халқимизнинг сиёсий маданияти юксак бўлганлиги туфайли, у ҳар бир одамни тез билиб олади, унинг кимлигини ажрата олади. Л. И. Брежневга қандай шахсий фазилатлар хос эканлигини кубаликлар дарҳол фаҳмладилар. Шу боисдан ҳам Л. И. Брежнев ва Кубага у билан бирга келган бошқа совет ўртоқлар мамлакатимизнинг қаерига бормасинлар, ҳамма жойда халқимизнинг чуқур меҳр-муҳаббат туйғуларини ҳис этдилар».

Ўртоқ Фидель Кастро совет журналистлари билан суҳбатда ўзининг Л. И. Брежнев билан бирга Сантьяго-де-Кубага қилган сафари тўғрисида завқ-шавқ билан гапириб берди.

«Ленинград Улуғ Октябрь социалистик революцияси учун қандай аҳамиятга эга бўлган бўлса, Сантьяго-де-Куба ҳам Куба революцияси учун худди шундай аҳамиятга эгадир. Ўртоқ Л. И. Брежнев эндиликда бутун бир мактаб шаҳарчасига айлантирилган Монкада казармаларида бўлиб, Сибоней чорбоғини зиёрат қила олганлигидан биз хурсанд бўлдик. Бир группа жангчиларимиз Монкадага штурмни шу чорбоғдан бошлаган эдилар. Монкадага штурм қилишдан аввал биз ўз қурол-яроғларимизни Сибонейдаги қудуқ ёнига яширган эдик. Мен шу ерда революцион тарихимизга доир воқеаларни эсладим. Ўртоқ Л. И. Брежнев Новороссийск районида фашист агрессорларга қарши олиб борилган курашнинг қаҳрамонона кунлари тўғрисидаги хотираларини айтиб берди. Совет жангчиларининг мардлиги ва қаҳрамонлиги тўғрисида гапирди. Унинг гаплари менда унутилмас таассурот қолдирди», — деб таъкидлади у.

«Сантьяго-де-Куба аҳолиси, — деб таъкидлади Фидель Кастро, — Леонид Ильич Брежневни ва у билан бирга келган совет ўртоқларни бениҳоя шодиёна кутиб олди. Бу учрашув Куба халқига хос чинакам инсоний, ҳаётбахш, хушчақчақ, қувончли, музикали учрашув бўлди. Бу учрашув ҳақиқатан ҳам халқ байрамига айланиб кетди».

Қулай фурсатдан фойдаланиб, деди Фидель Кастро, Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визитини ёритиш соҳасида жуда яхши иш қилганликлари учун «Правда» газетасига, ТАСС агентлигига, «Известия» газетасига, Москва телевидениеси ва радиосига, «Новости» матбуот агентлигига ва бутун совет матбуотига ташаккур изҳор қилмоқчиман, чунки уларнинг иши туфайли совет халқи бу визит қандай ўтганлиги билан батафсил танишишга муваффақ бўлди.

Мухбирларнинг: ҳозирги босқичда Куба коммунистлари олдида қандай асосий вазифалар турибди? — деган саволига жавобан ўртоқ Фидель Кастро бундай деди: Куба Компартиясининг съездига тайёргарлик кўриш ва уни 1975 йилда ўтказиш ҳамда мамлакатни ривожлантиришнинг 1976 — 1980 йилларга мўлжалланган беш йиллик планини ишлаб чиқиш вазифаси турибди. Бу вазифалар — яқин келажакдаги энг муҳим вазифаларимиздир.

Суҳбат охирида ўртоқ Фидель Кастро КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визити вақтидаги фаолиятини тўла-тўкис маъқуллаган ҳужжати билан ғоят қизиқиб танишиб чиққанлигини айтди.

Биз, деб таъкидлади Фидель Кастро ўртоқ Л. И. Брежневнинг фаолиятига бу қадар юксак баҳо берилганлиги ва унинг Кубага қилган визити якунлари маъқулланганлигидан ғоят мамнун бўлмоқдамиз. Биз бу баҳога тўла-тўкис ва батамом қўшиламиз. Бу — мутлақо адолатли баҳодир. КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визити якунларини чуқур анализ қилганлигига тўла-тўкис қўшиламиз.

НАВОИЙ ГУМАНИЗМИ

(АЛИШЕР НАВОИЙ ТУҒИЛГАНИГА 533 ЙИЛ ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

Инсоният онги ва тафаккурининг энг юксак маҳсули, инсонийликнинг олий даражадаги кўриниши кишиларнинг бир-бирларига ва жамиятга соғлом муносабатида намоён бўлади. Улуғ мутафаккирлар ҳар доим инсонни улуғлайдилар, унинг коинотдаги барча мавжудод орасида энг буюк ва азиз эканини эътироф этадилар. Навоий ижодининг ҳар бир мисраси инсонга муҳаббат билан тўлиб тошган, шоир қалбининг ҳар бир тепиши инсонлар ва жамият манфаати, хайр ва эзгуликнинг тантанаси учун эди.

Шоир ўзининг марифий асарларида, дардманд ғазалларида, йирик эпик достонларида илмий ва фалсафий тадқиқотларида юксак бадиийлик билан ана шу муқаддас ғояларни тинмай ташвиқ этди, амалий фаолиятида бутун умри бўйи олижаноб гуманизм принципларига содиқ қолди.

Навоий ўзининг фалсафий ва дидактик мазмундаги «Ҳайрат-ул-аброр» китобида, («Хамса»нинг биринчи китоби, 1483 йили ёзилган) ҳаёт кўринишлари ва инсон фаолиятига оид мулоҳазаларини баён этар экан, у инсонни жаҳондаги энг шарафли, каромат тожига эга бўлган бир зот сифатида таърифлайди:

Барча жаҳондан қилиб ашраф сени,
Айлади розига муарраф сени.
Топшурибон дурри амонат сенга,
Қилди карам тожи каромат сенга,

Навоий инсон ҳаётининг мазмуни, унинг бойлиги «кўрар кўз эшитар қулоғи, айтур тил, атрни англар димоғ», яна «андоқ илик доғики, тутгай таом, андоқ аёқ, доғини қилғай хиром» эканини эслатади. Гўзал ва хилма-хил либослар, чопар отлар, жаннатнома боғлар, покиза сувлар, муҳаббат бахти — ҳаётдаги жамики нознеъмат, гўзаллик бари инсон учундир. Аммо, инсоннинг энг улуғ сифати, энг қимматбаҳо бойлиги унинг ақли ва тафаккурида. Ақл жавҳарини Навоий бор неъматлардан юқори қўяди, уни инсоннинг энг шарафли даражада эканига асосий боис деб билади.

Ҳар бир одам ўзи учун табиат томонидан белгиланган юксак вазифа ва мартабани англаган ҳолда иш тутиши керак. Унинг юриш-туриши, ҳатти-ҳаракати, мақсад ва ниятлари шу баланд даражага муносиб бўлиши шарт. Навоийнинг фикрича, бунинг учун киши даставвал ҳаётни, ўзининг тирик юрганини қадр қилсин. Чунки унинг нафас олиб тургани зўр давлатдир. Навоий инсон қадри-қимматини, шахсий фазилатини ҳар нарсадан устун қўяр экан, инсон зотига мансубликнинг ўзи кишини улуғ қилишини алоҳида таъкидлайди.

Кишиларнинг бир-бирларига муносабатларида сўзнинг аҳамияти катта, чунки сўз санъати фақат инсон учун ато этилган. Инсоннинг инсонлиги сўз билангдир. Ҳайвон сўзлашиш имкониятидан маҳрум. «Садди Искандарий»да Навоий ёзади:

Такаллум била кимса инсон эрур,
Сўзи йўқ баҳоиймға не сон эрур,

Шунинг учун оғиздан чиқадиган сўз суҳбатдошга инъом этилаётган гавҳардек қимматли бўлсин. Яхши сўз билан душманни ром этиб, сўнг барча мурод-мақсадини ҳосил қилиш мумкин. Инсон сўзни ақл билан ишлатиши керак. Аччиқ сўз билан тирикни ҳалок этиш мумкин. Аммо шундай сўзлар ҳам бўладики, улар ўлик танга жон киритадилар:

Вале сўзда доғи маротибдурур,
Ҳам анди ҳунар ҳам маойиб дурур.
Ҳам улдирки, айлар тирикни ҳалок,
Ҳам андин ўлик тан топар руҳи пок.

(«Садди Искандарий»дан).

Навоий ҳақиқий инсонни улуғлаб, унинг сифатлари қандай бўлишини айтибгина қолмади. У ўз достонларида тугал ижобий қаҳрамонлар образларини яратди. Бу қаҳрамонларда мукаммал инсонга оид сифатлар ўз тажассумини топган.

Навоий инсондаги яхшилик хислатларини ўстиришга катта аҳамият беради. Айни замонда шоир жамиятнинг реал ҳаёти, аниқ заминида туриб фикр юритади. Унинг мулоҳазалари объектив воқелик билан боғланган ва ўшалардан келиб чиқади. Буни қуйидаги бир кичик эпизодда ҳам кўриш мумкин.

«Садди Искандарий» достонида Арасту билан Искандар ўртасидаги савол ва жавоблар анча ўрин олган. Шулардан бирида Искандар Арастуга савол бериб дейди: «Нега бировга ёмонлик кўрсатган одам, албатта жавобан ёмонлик кўради. Яхшилик қилган киши эса бунинг эвазига иқбол хазинасига эга бўлади». Арасту жавоб бериб дейди:

«Ҳар бир кимса бир мақсад йўлида амал қилади. Дунёда ҳамма нарса бир-бири билан боғлиқ. Заминида бир ҳосият, вужудида бирор кайфият бўлмаган ҳеч бир зот йўқ.

Эл ҳатту-ҳаракатида донанинг аҳволи бор. Буғдой эккан буғдой олади, арпа эмас. Аччиқ мева эккан аччиқ ҳосил олади, найшакар эккан шакар олади».

Бу фикрнинг хулосаси сифатида Навоий қуйидаги ўгитларни баён қилади:

Ки ҳар ким аён этса яхши қилиқ,
Етар яхшиликдан анга яхшилик.
Вагар кимсадин зоҳир ўлса ёмон,
Кўрар харне—ким, зоҳир этди ҳамон.

Жамият ҳаётини яхши билган шоир ундаги барча кўринишларга ўз муносабатини билдира боради. У салбий ҳолатлар, ёвуз шахслар, уларнинг жирканч ва тубан қилмишларини қаттиқ танқид қилади. Навоий золим подшоҳлар, фосиқ ва риёли шахслар, ғоратгар амалдорлар, талончи ва ғирром, таъмагир ва очкўз шахслар ва ҳоказо унсурларнинг ашаддий душмани эди. Мана худнамо, ғоратгар ва фисқни ҳунар қилиб олган бир амалдорнинг қиёфаси: у зулм майдонида йўлбарс эди, елкасидан икки илон чиқиб турган Заҳҳок сингари зулмкор.

Икки томонга ёйилган мўйлабларига нафсу ҳаво қушлари уя солган, дев каби башарасига пари каби зеб бермоқчи бўлади. Бир неча тубан, ақл, идрок, ҳисдан маҳрум шахслар нажосат егуси зоғлар ёки ўлимтикхўр қарғалар каби унинг атрофида ўралишадилар. Улар «беҳаду андози хушомад дебон» унга мулозамат қиладилар. Унинг ўзи эса бу гуруҳ ичида худди шайтонлар орасидаги дев каби ўлтиради. Уни бегим, мирзо деб авайлайдилар. У май ичмаса, нафас ололмайди.

Ер-ичари барча ҳарому хариш,
Бу емак-ичмакдин анга парвариш...
Зулм ила ғадр ончи бу ғаддорда
Ким они кўрмай киши куффорда.

Демак, Навоий инсон номига ҳақорат келтирувчи номуносиб шахсларнинг қилмишларини аёвсиз танқид остига олади, уларнинг элга озор етказиш, халқ мулкини талон-торож қилишдан иборат ишларини қоралайди. Навоий бундай шахсларнинг ифлос кирдикорлари, очкўзлик ва ғаротгарлигини фош этиб, уларга нафрат кўзи билан қарайди. Юқорида кўрсатилиб ўтилган шахс ўз қиёфаси ва қилмишлари жиҳатидан ҳукмрон феодал табақаларга оид экани маълум. Шоир бундайларни танқид қилар экан, кишиларни шундайларнинг қилғиликларидан ҳазар қилишга чақиради, ўша хил иллатларнинг ёйилишига йўл қўймасликка ҳаракат қилади.

Шундай қилиб Навоий фақат инсонга хос ижобий хусусиятларни тарғиб этиш билан чекланмай, балки инсонийликка зид бўлган салбий ҳолатларга қарши кескин курашчи сифатида майдонга чиқади. Бу жиҳатдан Навоий гуманизми ҳаракатдаги, фаол гуманизмдир.

Бутун ҳаёти, бутун ижодини инсоннинг такомили учун бағишлаган, фидокор, инсонпарвар шоир кишиларнинг кўзлаган мақсадларига эришишларини тилар, шундагина у ўз орзуларининг рўёбга чиққанини кўражагини айтар эди:

Умидимдан мени хурсанд этгил,
Умидим шулки, умидингга еткил...

Коммунизм қураётган совет халқи юксак орзуларни ҳақиқатга айлантирмоқда. Партиямиз жамиятни такомилнинг энг олий чўққиларига бошламоқда. Инсонийлик ва инсонпарварлик ғалаба қилган ана шундай ҳаёт ўтмишнинг буюк гуманистларидан Алишер Навоий умидларининг ҳам улуғвор тантанасини намойиш қилади.

Азиз ҚАЮМОВ,
филология фанлари доктори.

УЛУҒ МАКТАБ

[Вс. МЕЙЕРХОЛЬД ТУҒИЛГАНИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА]

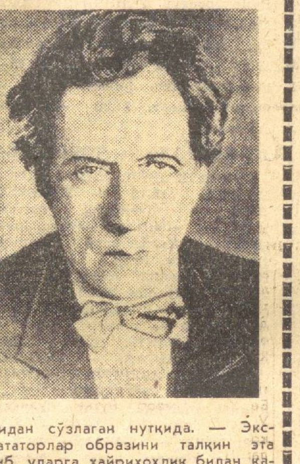

Совет саҳна санъатининг тарихини улуғ режиссёр Всеволод Эмильевич Мейерхольдсиз тасаввур қилиб бўлмайди. [illegible]

Мейерхольднинг ижодий ҳаёти Москва Бадиий театрида актёр сифатида бошланди. Чеховнинг «Чағалай», «Уч опа-сингил» пьесаларидаги Треплев, Тузенбах, немис драматурги Гауптманнинг «Ёлғизлар» асаридаги Иоганнес Фокерат ролларини [illegible] маҳорат билан ижро этиб, томошабинларнинг олқишига сазовор бўлган.

Бўлажак саҳналаштирувчи режиссёрнинг фаолияти 1902 йилдан бошланди. [illegible]

[illegible]

Мейерхольд 40 дан ортиқ спектаклни саҳнага қўйди. [illegible] саҳналаштирган режиссёр ҳисобланади.

Янги социалистик ҳаёт талаблари Мейерхольднинг классик драматургияга муносабатида ҳам белгиловчи мезонларга айланди. У ўтмиш ва яқин ўтмишда яратилган асарларни, энг аввало, социал-синфий нуқтаи назаридан талқин этишни режиссёрлик фаолиятининг етакчи принципи деб билди, «... ҳар қандай санъат синфий йўналишга эга, — деган эди Мейерхольд 1934 йил 19 январда «Ўрмон» спектаклининг бошланиши [illegible] муҳим томонлардан талқин этди. Янги совет драматургияси саҳна ҳаётининг принципларини яратувчилардан бўлди. Вахтангов яна «Мейерхольд келажак театрининг илдизларини юзага келтирди», — деган эди. Бу сўзлар айтилганидан кейин ҳам орадан, мана, 53 йил ўтибди. Дарҳақиқат, ҳозирги театр дунёси Мейерхольд мактабининг ҳаётбахш тасвирида камол топди.

Мейерхольд келажакка одимлайверади.

М. САФАРОВ.

СОВЕТ МИЛИЦИЯСИГА БАҒИШЛАНАДИ

Милиция ходимларига бағишланган бадиий адабиёт асарлари учун ўтказилган конкурс якунланди. Бу конкурсни Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги билан республика Ёзувчилар союзи ўтказди.

Жюри йирик асарлар учун мукофотни «Сариқ девнинг ўлими» асари муаллифи Худойберди Тўхтабоевга беришга қарор қилди.

Шеърлар ва қўшиқлар учун мукофотлар шоирлардан Эътибор Охуновага, Николай Куликовга, композиторлардан Е. Ширяевга, Э. Мирзаевга бериладиган бўлди. (ЎзТАГ).

Планетамизда

БУХАРЕСТДА ҚАБУЛ

БУХАРЕСТ, 7 февраль. (ТАСС). РКП Бош секретари, РСР Давлат Кенгашининг Раиси, Руминия Социалистик Республикаси қуролли кучларининг Олий бош қўмондони Н. Чаушеску Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар мудофаа министрлари комитетининг бу ерда бўлиб ўтган мажлиси қатнашчиларини қабул қилди.

Учрашув самимий ўртоқларча вазиятда ўтди.

ЧИЛИ ВАТАНПАРВАРЛАРИГА ОЗОДЛИК!

ХЕЛЬСИНКИ, (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгаши 25 февралдан 4 мартгача Чили Компартиясининг Бош секретари Луис Корваланни ва ҳарбий хунта турмаларида азоб чекиб ётган Чилининг бошқа ватанпарварларини озод қилиш учун кураш ҳафтасини ўтказишга даъват қилди.

Бу ерда эълон қилинган баёнотда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг секретариати ҳарбий хунтанинг Чили ватанпарварларидан қонли ўч олаётганлигини кескин қоралади ва бутун тараққийпарвар инсоният Чили халқининг озодлик ва демократия учун олиб бораётган кураши билан бирдам эканлигини билдирди.

АҚШ СЕНАТИНИНГ ҚАРОРИ

ВАШИНГТОН, 7 февраль. (ТАСС). Америка сенати БМТ Бош Ассамблеяси 1948 йилдаёқ қабул қилган геноцид жиноятининг олдини олиш ва бу жиноят учун жазога тортиш тўғрисидаги конвенцияни ратификация қилди. [illegible]

Сенатор У. Проксмайр Америка конгресси [illegible]

ЯКДИЛЛИК

Бутун жаҳон матбуоти ва халқаро жамоатчилик кенг доиралари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визити якунларини муҳокама қилишни давом эттирмоқдалар, юксак доирада ўтказилган Совет — Куба музокаралари Совет Иттифоқи билан Куба Республикасини бирлаштирувчи бузилмас бирлик ва ўртоқларча бирдамликнинг янги ёрқин ифодаси бўлди, деб таъкидламоқдалар.

◆ ГАВАНА

Кубада чиқадиган ҳамма газеталар ҳамон Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визитининг самарали якунларига бағишланган материаллар билан тўлиб чиқмоқда. Матбуот юксак доирада ўтказилган Совет — Куба музокаралари икки мамлакат ўртасидаги қардошлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш, бутун социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлаш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди, деб якдиллик билан таъкидламоқда.

◆ ПРАГА

Чехословакиянинг «Руде право» газетаси Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визити якунларини шарҳлаб шу улуғ дўстлик миссиясининг таъсири ер куррасининг беистисно ҳамма чеккаларига ёйилди, деб ёзади. Бу визит икки халқнинг дўстлиги, ўзаро ҳурмат эҳтироми, интернационал бирдамлиги ва ҳамкорлигига содиқликнинг ажойиб намунаси сифатида кишиларни яна узоқ вақт илҳомлантириб туради.

◆ БЕРЛИН

«Нойес Дойчланд» газетаси Л. И. Брежневнинг Кубага визити бутун социалистик ҳамдўстлик учун жуда муҳим воқеа деб ёзиб, Куба халқлар улуғ социалистик оиласининг тўла ҳуқуқли аъзосидир, деб таъкидлайди. Ер юзида тинчлик ва социализмнинг асосий кучи бўлмиш Совет Иттифоқи билан миллий озодлик ва социал тараққиёт учун курашаётган кўпгина халқларга илҳомлантирувчи тимсол бўлиб қолган Куба Республикасининг раҳбарлари Совет — Куба декларациясида ҳозирги халқаро аҳвол ва социалистик мамлакатларнинг ташқи сиёсий масалаларга қарашлардаги тўла якдилликни ифода этдилар.

◆ СОФИЯ

Болгариянинг «Труд» газетаси визит якунларини шарҳлаб, Куба халқи ўз диёрида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневни ва унинг сиймосида Улуғ Октябрь мамлакатини тантанавор табриклади. Улуғ Октябрь мамлакати мавжудлигининг ўзи Кубанинг бугуни ва келажагига жуда катта яхши таъсир кўрсатади, деб ёзади газета, Гаванада бўлиб ўтган музокаралар ва имзоланган ҳужжатлар Совет — Куба қардошларча ҳамкорлигида шубҳасиз янги уфқлар очади.

(ТАСС).

ГДР. Бойценбургдаги кемасозлик устахонасида «Владимир Ильич» дарё теплоходи қурилиб, сувга туширилди. Бу маҳаллий кемасозлар томонидан СССР учун қурилаётган шу типдаги кемаларнинг биринчисидир. Совет Иттифоқи — Шверин округидаги кемасозлик устахонасининг энг йирик буюртмачисидир. Устахона ишга тушганидан буён Совет Иттифоқи буюртмаси билан 516 чемадан 313 тасини қуриб берди.

Суратда: «Владимир Ильич» теплоходи сувга туширилмоқда.

АДН — ТАСС фотоси.

ОРОЛНИНГ МУСТАҚИЛЛИГИ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 7 февраль. (ТАСС). Бутун Гренада оройи мустақиллигини тантанали эълон қилиш маросими бўлди. Оролнинг маъмурий маркази Сент-Жоржес шаҳрида янги мустақил давлат байроғи кўтарилди.

Кичик Антил ороллари архипелагидаги чоғроқ орол — Гренада Кариб денгизининг жануби-шарқий қисмида жойлашган. У икки асрдан кўпроқ вақт мобайнида амалда Британия тожининг мустамлакаси бўлиб келди. Гренада аҳолиси кўп йиллардан бери олиб бораётган кураш Англия парламентини орол мустақиллигини эътироф этишга мажбур қилди.

ОҚИЛОНА ДАЪВАТ

ВАШИНГТОН, 7 февраль. (ТАСС). Кубани яккалаб қўйиш сиёсатининг путури кетди ва бу сиёсат АҚШ ҳамда бутун ғарбий ярим шар манфаатларига мос келмай қолди, деди сенатор Э. Кеннеди. У сенатда нутқ сўзлаб қуйидагиларни таъкидлади: бу сиёсат пировардида ўзимизнинг яккаланиб қолишимизга олиб келиши мумкин. Латин Америкасидаги тўққиз мамлакат Куба билан иқтисодий алоқани қайта тиклади, қитъадаги олти мамлакат эса Куба билан нормал дипломатия муносабатлари ўрнатган. Куба АҚШнинг Ғарбий Европадаги кўпгина иттифоқчилари билан савдо-сотиқни кенгайтирмоқда.

Э. Кеннеди АҚШ ҳукуматини Куба билан муносабатларни нормаллаштириш процессини бошлашга даъват этди.

СОВЕТ КИШИСИ ЧЕТ ЭЛДА

ОТАНГИЗГА РАҲМАТ, АГРОНОМ...

[illegible] бекистонлик мутахассислар Афғонистон чўлларини ўзлаштиришга киришиб, минглаб гектар янги ерларни очишга муяссар бўлишди.

Ўзбекистонлик гидротехник ва топографлар Ғазна вилоятининг иқлим шароити оғир, денгиз сатҳидан икки минг метр баландликда жойлашган Андар водийсидаги 25791 гектар қўриқ ерларни текислаш ишини бошлаганда чет эл мухбирлари совет мутахассислари устидан кулиб, улар меҳнатини беҳуда уриниш деб ҳисоблашганди.

Бир гуруҳ ғазналик катта ер эгалари қурилиш бош мутахассиси Давлат Ямбўлатов олдига келиб: — Биз бу ернинг иқлим ва тупроқ шароитини яхши биламиз. Андар даштида янтоқдан бошқа нарса ўсмайди, — деган сўзлари мутахассисларни сира шубҳалантирмади. Аксинча, уюшқоқ коллектив Ўзбекистон мелиорация ва сув хўжалиги министри Солижон Мамарасуловга мактуб йўллаб, очилган қўриқ ернинг бир қисмига тажриба тариқасида экин экиб, шубҳаларга чек қўйиш учун малакали агроном юборишни илтимос қилди.

Кўп ўтмай, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги министрлиги тавсияси билан 1971 йил апрель ойида «Сарде» ирригацион системасига Наманган область «Учқўрғон» совхози бош агрономи Рўзимали Ҳайдаров юборилди. Объектга агрономнинг келиши билан коллектив фаолиятида янги давр бошланди. Анъанага кўра совет, афғон мутахассислари ва уларнинг оила аъзолари Ҳайдаровни бола-чақалари билан тантанали равишда кутиб олиб, яхши жиҳозланган квартирага жойлаштиришди, қисқа дўстона суҳбатдан сўнг Рўзимали ака оиласи афғон миллий таомлари билан безатилган дастурхонга таклиф этилди. Қурилиш президенти Ғулом Али Ҳамид жаноблари Ҳайдаров шаънига айтилган сўзлардан сўнг: — «Агроном соҳиб, Андар водийсида қандай экинлар экиш мумкин?» — деб сўради. Ҳайдаров Осиё мамлакатлари, жумладан, Афғонистон ер шароитини командировка олдидан Наманган кутубхоналарида чуқур мутолаа қилган бўлсада, камтарона бундай деди:

— Раис соҳиб, мен далага чиқмай туриб, ҳозир бир нарса дейишим қийин. — Сўнгра у чўлга назар ташлади. Андар осмони кўм-кўк, эндигина ўз жамолини кўрсатган тиниқ ой, ёрқин юлдузлар шуъласи «Сарде» сув омборига тушиб, бутун водийни ёритиб турарди.

Афғонистон тупроғида биринчи кеча. Рўзимали ака умр йўлдоши Ҳосиятхон опага қараб: бу ерда лаборатория бўлмаса, тупроқ состави, структураси, экинлар сув режимини қандай аниқлар экан-ман, — деб ташвишланар эди. Ҳайдаров олий маълумотли агроном, 1963 йилда Тошкент қишлоқ хўжалиги институтини муваффақиятли битириб, Учқўрғон районида эндигина ташкил этилган «Учқўрғон» совхозига юзлаб чўлқуварлар қаторида келганлардан. Аввало бўлим агрономи, бир йил ўтмай 1-бўлим бошлиғи, сўнгра, 1966 йилдан бошлаб совхоз бош агрономи лавозимида ишлаб, катта тажриба орттирган.

...Тонг отгач, агроном чўлга йўл олди. «Газ-69» ғилдираклари қумлоқ, шўрҳок даштда зўрға айланар, қум аралаш эсаётган шамол кўз очирмасди. Рўзимали ака махсус целафон халтачаларга тупроқ намуналарини тўплаб, уйига қайтди. Тупроқ таркиби, хусусиятларини таҳлил қилишда институтда олинган билим, совхоздаги тажриба қўл келди. Тахминий бўлса ҳам тупроқдаги туз, қум ва бошқа органик бирикмалар миқдорини аниқлади. Кундалик дафтарчасига қайси зоналарга қандай экин экиш мумкинлигини ёзиб қўйди.

Ҳайдаров объектга кечроқ келганлигига қарамай, 80 гектар ерга тажриба учун маҳаллий уруғлардан — буғдой, тарвуз, кунгабоқар, жами 17 хил қишлоқ хўжалиги экинлари экди. Лекин ҳосил кутган натижани бермади. Бунга асосий сабаблардан бири — уруғларнинг сифатсизлиги ва доимий кучли шамол эсиши туфайли вужудга келган тупроқ эрозияси эди. Демак, ишни шамолни тўсувчи дарахтлар экишдан, янги уруғ навларини танлашдан бошлаш керак, — деган хулосага келди Рўзимали ака.

Биринчи йили 75 минг, келгуси йили эса 250 минг туп хилма-хил манзарали дарахтлар қаламчаси ўтказилди. Миришкор агроном қўли теккан қаламчалар тезда объект зоналарини, мутахассислар яшайдиган Чордевол посёлкасини, каналлар, йўллар, сув омбори ён бағрини кўкаламзорга айлантирди.

Ҳайдаров объектга келганида бу ерда бирорта ҳам қишлоқ хўжалиги машинаси йўқ эди. Агроном инженерлар ёрдами билан сеялка, плуг, борона ясади, маҳаллий ишчиларга қатор ораларида ишлаш учун кетмонлар тайёрлаб берди. 1971 йилда синаш учун 25 гектарга СССРдан келтирилган «Безостая-1» навли буғдой, 20 гектарга кунгабоқар, 18 гектарга Ўзбекистондан олиниб келинган тарвуз уруғи, жами 210 гектарга экин экилди. Ҳосил кутилгандан ҳам зиёд бўлди, ҳар гектар ердан 37 центнердан буғдой хирмони кўтарилди. 1972 йилнинг кузида Ҳайдаров 250 гектарга Афғонистонда биринчи бўлиб эгатлаб буғдой экди. Совет агрономи эккан буғдой майсаларини кўрган Афғонистон мутахассислари хангу-манг бўлиб қолишди. Қандахорлик машҳур ғаллакор Ғулом Сарвар Рўзимали акани қучоқлаб:

— Отангизга раҳмат, агроном соҳиб, ёшим 74 га кириб, 50 йил деҳқончилик қилиб, ватанимда шунчалар буғдой бўлишини эндигина кўриб турибман — деди. «Сарде» қишлоқ хўжалик тажриба участкаси кўп ўтмай Афғонистон деҳқонларининг зиёратгоҳига айланди. Ҳар куни юзлаб деҳқонлар Ҳайдаровдан маслаҳат олиш учун узоқ вилоятлардан келишар, матбуот ходимлари эса уни тинимсиз сўроққа тутишар эди. «Кабул Таймс» газетаси 22 апрель сонида «Агар «Сарде» тажрибаси мамлакатнинг бошқа вилоятларига татбиқ этилса, Афғонистон аҳолини ғалла билан тўла таъминлабгина қолмай, балки четга буғдой экспорт қила бошлайди», — деб ёзган эди. 1973 йил июль ойида кузги буғдойни агрономнинг ўзи комбайн билан ўриб, ҳар гектаридан 46 центнердан ҳосил олди. Бу, Афғонистон деҳқонлари оладиган ҳосилдан қарийб уч баравар ошиқ эди.

Ҳайдаров фаолияти кўп қирралидир. У объектда мевали дарахтлар экиш, маҳаллий ёшлардан қишлоқ хўжалик мутахассислари тайёрлаш, ҳозирги замон қишлоқ хўжалиги билимларини пропагандa қилиш борасида ҳам анчагина ишларни амалга оширди. Ўз қўли билан бодом, ўрик, олма, нок экиб, Ғазна вилоятида энг йирик кўчатзор ташкил этди. Кўчатзордан объектга ўтказилган 40 минг туп мевали ниҳолларнинг айримлари ҳозир ҳосилга кириб қолди. Агрономнинг қўли билан яратилган гулзорларни айтмайсиз?! Ажойиб чаманзор шоирларга илҳом бахш этмоқда. Ёзувчи Мурод Паншерий объектга келиб: «Тиканзорни чаманзор этган наманганлик миришкор менинг ижодим учун янги қаҳрамонлар яратди», — деб Ҳайдаровнинг шогирдлар тайёрлашга алоҳида эътибор бераётгани учун миннатдорчилик билдирган эди. Чунки Рўзимали ака уч йил мобайнида маҳаллий ёшлар орасида мунтазам равишда назарий ва амалий машғулот ўтказиб, 50 дан ортиқ агроном, 27 механизатор, 70 та малакали сувчи, 3 иқтисодчи, 19 та селекционер, 21 та боғбон ва бошқа касб эгаларини тайёрлади. Бул-р Сардор Муҳаммад Довуд бошлиқ ёш Афғонистон Республикаси ҳукуматининг монархия тузуми сарқитларидан қутилиш ва янги ижтимоий-иқтисодий тадбирларни амалга ошириш борасидаги курашига ҳақиқий мададкор бўлмоқдалар.

Т. РЎЗИЕВ.

Сарде — Қобул — Тошкент.

«Ўзбекистон» теплоходи — меҳмонимиз

ДЕНГИЗЛАР ОША

Редакциямизга қадрли меҳмонлар ташриф буюришди.

Соҳилларига оқ кўпиклар сачратиб мавжланиб турган бепоён Қора денгиз бўйлаб «оқ олтин» ўлкаси—«Ўзбекистон» номи билан сузиб юрган теплоходнинг капитани бошлиқ бир группа ходимлари журналистлар меҳмони бўлишди. Редакциямиз ҳамда «Правда Востока», шаҳар ва область газеталарининг қаламкашлари денгизчилар билан яқиндан танишдилар.

Меҳмонларимиз орасида Ленин орденли Қора денгиз пароходчилигига қарашли «Ўзбекистон» кемасининг капитани Владимир Михайлович Рева, кема радиостанцияси бошлиғи Анатолий Шебаршин, бош ошпаз Борис Бернадский, катта матрос Валентин Ильяшенко, каюта бекаси Любовь Яровая, бош бухгалтер Зоя Ковалькова ҳамда Қора денгиз пароходчилигининг инженер-диспетчери Аркадий Гринберглар бор эди. Журналистларни қизиқтирган саволларга кема капитани В. Рева жавоб берди:

— Мана шундай ўзига хос илиқ даврада иккинчи бор ўтиришимиз, — дейди капитан. Ўзбекистонликларнинг меҳмондўстлигини шу ерда ҳам ҳис этиб турибмиз. Сирасини айтганда серқуёш ўлка номи билан сузиб юрган кемамиз коллективи Ўзбекистон билан алоқалари, ҳамкорлиги тобора яхшиланиб, мустаҳкамланиб бораётганидан мамнун. Денгизчиларимизнинг республикангиз ҳақидаги тасаввурлари, айниқса Ўзбекистон дўстлик жамияти, Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, Тошкент ва Чирчиқ саноат корхоналари, шунингдек «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока» газеталари журналистлари билан яқин алоқада бўлишимиз натижасида янада кенгаймоқда.

«Ўзбекистон» теплоходидан келган вакиллар билан ўзаро суҳбатдан яна шу нарсалар ойдинлашдики, кема бундан ўн йил бурун сувга туширилган бўлса, бугунгача 250 мингдан зиёд пассажирни манзилга етказиб, 600 минг милдан кўпроқ йўл босибди. Баҳор ойи бошларидан теплоход навбатдаги ремонтга берилади. Мақсад теплоходнинг ташқи қиёфасини бирмунча кўркамлаштириш, хона ва салонларини қайта бўёқдан чиқариш. Энг муҳими, кемага тушган пассажир унинг «Ўзбекистон» номини шунчаки олиб юрмаганини ҳис этадиган даражада бўлсин. Бунинг учун ремонт вақтида пардозлаш учун миллий безаклардан фойдаланилади. Ўзбекистонлик мўйқалам усталари жалб қилинади. Кема кутубхонаси ўзбекистонлик ёзувчи ва шоирларнинг асарлари билан бойитилади.

Теплоход ресторанининг бош ошпази Б. Бернадский шундай деди:

— Ошхонамизда ўзбекча таомлар тайёрлаётганимиз пассажирларга хуш келяпти. Бугунги кунда палов, манти, шўрва ва бошқа таомлар тайёрланяпти, лекин биз бу билан чегараланмоқчимасмиз. Тошкентлик чиннисозлар йўллаган пахта гулли чойнак, пиёлалар, коса ва лаганлар дастурхонимизни очиб юборди. Мен Тошкентга келганимдан фойдаланиб, шаҳар ресторанларидан бирида [illegible] таомларингизни пиширишни ўрганиб кетмоқчиман.

«Ўзбекистон» теплоходи денгизчилари [illegible]. Теплоход коллективи [illegible] Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейига [illegible]. Меҳмонларимиз ўлкамизда бир неча кун бўладилар.

Суратда: (чапдан) капитан В. М. Рева, стюардесса Л. Л. Яровая, бош бухгалтер З. С. Ковалькова, Қора денгиз пароходчилигининг инженер-диспетчери А. Е. Гринберг, кема радиостанциясининг бошлиғи А. С. Шебаршин, старший матрос В. Ильяшенко, бош ошпаз Б. Бернадский.

И. Глауберзон фотоси.

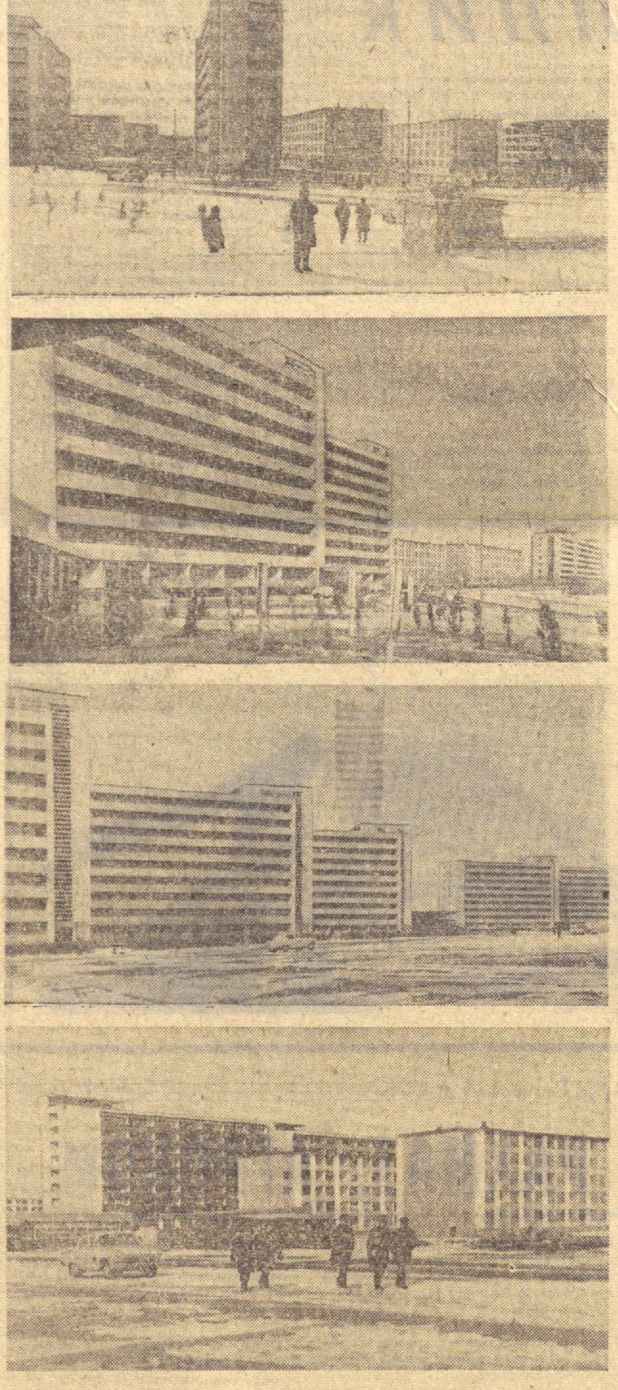

Областларимиз шаҳарлари. Суратларда: Бухоро областининг янги шаҳарлари — Зарафшоннинг бугунги кўринишлари акс эттирилган.

А. Тўраев фотолари.

ЖАСОРАТ МАДҲИ

Чуст районидаги ДОСААФ активлари ташкил қилган жанговар шуҳрат музейида Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 56 йиллигига бағишланган янги экспозиция очилди. Бу ерга тўпланган материаллар Совет Қуролли Кучларининг ташкил этилиши ва жанговар йўли тўғрисида ҳикоя қилади. Чустликларнинг граждан уруши ва Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган жасоратлари тўғрисида, ўз ҳамюртларининг Совет Армияси сафларида аъло хизматлари ҳақида ҳикоя қилувчи фотосуратлар, газета ва журналлардан олинган парчалар, хатлар қўйилган.

Шу кунларда ДОСААФ ва ҳарбий комиссариат активлари жанговар шуҳрат музейига ва унинг Калинин номли колхозда очилган филиалида шонли санага бағишланган лекциялар билан чиқмоқдалар, суҳбат ўтказмоқдалар.

(ЎзТАГ).

СПОРТ янгиликлари

ОРЕЛ. Бокс бўйича «Динамо» спорт жамияти Марказий Советти биринчилиги учун ўтказилган мусобақа ниҳоясига етди. Чарм қўлқоп усталарининг қизғин олишувларида ўзбекистонлик спортчилар муваффақият қозонишди. 48 килограмм вазнли Х. Муталов биринчиликни эгаллади. Шунингдек, вакилларимиздан В. Гридин, Н. Хуторянец, А. Грибовлар учинчи фахрли ўринга чиқдилар.

НОВОСИБИРСК. Бу ерда X универсиада мусобақалари бўлди. Мамлакатимизнинг 11 олий ўқув юрти командаси иштирок этган мусобақаларда спортнинг олти тури бўйича ёшлар ўзаро куч синашдилар. Классик кураш бўйича тошкентлик полвонлар муваффақият қозонишди. Студентларимиз олтита олтин медални қўлга киритиб, пешқадамлик қилдилар. Гимнастика бўйича вакилимиз И. Ижболдина мухлислар эътиборини қозонди.

ТОШКЕНТ. Утган спорт мавсумининг якунларига кўра республикамизнинг энг кучли 10 тренер-устози аниқланди. Спортчи ва муҳлислар жисмоний тарбия жонкуярлари В. Эльчибеков, Б. Норкин, М. Тўйчиева, В. Тутушкин В. Васьков, М. Исмоилов, Р. Аблаев, В. Павлюкович, В. Манин, Г. Арзумановларнинг номларини ҳурмат билан тилга оляптилар.

ЎЗБЕКИСТОН АХБОРОТ

ТОШКЕНТ

НОШИРЛАР РЕЖАСИ

Тошкент полиграфия комбинати республикамизнинг йирик корхоналаридан ҳисобланади. Бу ерда ҳар куни қарийб 30 минг нусхадаги китоб бунёдга келади. Маҳсулотлар асосан «Узбекистон», «Уқитувчи» ҳамда Ғафур Ғулом номли нашриётларда чоп этилган китоблар бўлиб, мавзуси жиҳатидан ҳам хилма-хилдир. Ноширлар Узбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллиги юбилейи нишонланадиган санага муносиб ҳозирлик кўрмоқдалар. Жумладан маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш ҳажмини 120 минг сўмга ошириш, меҳнат унумдорлигини ўтган йилдагига нисбатан 7,6 процентга кўпайтиришни режалаштириб қўйишган. Юбилей йилида комбинатдан катта тиражда чоп этилган 200 га яқин номдаги янги китоблар, кўплаб рисолалар, альбом ва бошқа маҳсулотлар жўнатилади. Бунинг учун рисола-муқовалаш цехида учта поток линия ишга туширилади, наборлаш цехида янги линотип машина ишга солинади.

Н. СКРИПЛЕВ.

МАҲАЛЛАДА—КЕЧА

Шаҳардаги «Шарқ юлдузи» маҳалласида ўтказилган навбатдаги кеча Узбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик юбилейига бағишланди. У «Тошкент кеча, бугун ва эртага» деган мавзуда ўтди. Бу юбилей кечасига маҳалла отахонлари, ветеранлар, кекса революционерлар ва ёшлар тўпланди. Йиғилганлар революция ветерани М. Ортиқхўжаевнинг шаҳарнинг ўтмиши ва ҳозири ҳақидаги қизиқарли ҳикоясини мароқ билан тингладилар. Тарих фанлари кандидати М. Қосимова, педагогика фанлари кандидатлари Ж. Ҳасанбоев, С. Сайдумаровларнинг Тошкентимиз ҳақидаги суҳбатлари ҳам мазмунли бўлди. Кеча охирида Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйи ҳаваскорлари концерт қўйиб беришди.

Д. МАҲМУДОВ.

ТАЖРИБА АЛМАШИБ

Оржоникидзе райони ишчи-деҳқон мухбирларининг навбатдаги слёти ўтказилди. Ҳаваскор қаламкашларнинг галдаги йиғини ишчи-деҳқон мухбирлари Бутуниттифоқ биринчи слётининг 50 йиллигига бағишланди. Мухбирлар слётида 80 дан ортиқ жамоатчи қаламкаш иштирок этди. «Ишчи-деҳқон мухбирларининг ҳозирги вазифалари» деган мавзуда ўтказилган суҳбат йиғилганларда яхши таассурот қолдирди. Шундан кейин район газетаси — «Коммунизм тонги» саҳифаларида ёритилаётган материаллар юзасидан қизғин фикр юритилди.

Р. ИНОҒОМОВА.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

«АДАШГАН» ЮРАК

Киров районидаги мактабларда ўқувчиларни медицина кўригидан ўтказилаётган эди. Кутилмаганда врачлар кам учрайдиган воқеага дуч келишди. Улар Б. исмли боланинг юрагига қулоқ солганларида тепмай жим турганидан ҳайратда қолдилар. Маълум бўлишича, Б. нинг юраги одатдагича чап томонида эмас, кўкрак қафасининг ўнг қисмида экан. Врачларнинг фикрига қараганда бундай ҳолат жуда камдан кам учрайди. Жумладан райондаги 23 минг ўқувчидан фақат бирининг юраги «адашган» ҳолос. Б. ҳозир 12 ёшда. У аъло ва яхши баҳолар олиб ўқимоқда. Саломатлиги бошқа болаларникидан қолишмайди.

С. СУЛТОНОВ.

ХОККЕЙ

МАЙДОНДА — ЎҚУВЧИЛАР

Муз устида шайба учун қизғин «жанг» кетяпти. Мухлисларнинг олқишлари бот-бот янграб турибди. Ҳамманинг нигоҳи катта майдондаги қора нуқта — шайбада. Кучли зарбдан шайба гоҳ у, гоҳ бу дарвоза ёнида пайдо бўлади. Дарвоза қалқонлари ҳам хушёр. Шиддат билан келиб урилаётган шайбаларни пешмапеш қайтариб турибдилар. Ҳимоячилар ўз дарвозалари олдидаги кескин вазиятни қандай бўлмасин бартараф қилишга интилсалар, ҳужумчилар тезкорликни ошириб, ҳисобни очишга уринадилар. Шайбани «Оқ олтин» ҳужумчиси Р. Ялишев илиб кетди. У кометачига чап бериб, шайбани командадоши Ж. Юсуповга узатди ва яна қайтариб олди-ю дарвозага йўллади. Гол!..

Бутуниттифоқ мусобақасига ягона йўлланама олиш учун курашаётган командалардан «Оқ олтин» — «Комета» ўртасидаги учрашувда ҳисоб ана шундай очилди. Ўйин оҳирида 5:2 ҳисоби «Оқ олтин» фойдасига қайд қилинди. Команда группа пешқадами бўлиб олди.

Шу кунларда «Юбилей» спорт саройида давом этаётган «Олтин шайба» турнирининг финал мусобақалари ажойиб учрашувларга бой бўляпти. Финал мусобақасининг биринчи группасини «Заря Востока», «Чайка», «Тайфун», «Зорька», «Қанотлар», «Молния», «Сокол-3» командалари ташкил этса, иккинчисида «Оқ олтин», «Смена», «Сигнал», «Сирена», «Юлдузча», «Ураган-5», «Комета» коллективлари куч синашяптилар. Қоидага кўра бу командалар группаларда ўзаро учрашганларидан сўнг ғолиб аниқланади. Ягона йўлланма учун биринчи ва иккинчи группа ғолиблари учрашадилар.

Хўш, ҳозирча финал иштирокчиларининг аҳволи қандай? Биринчи группада «Заря Востока» ва «Молния» командалари мухлисларни қувонтирмоқда. Бу икки команда иккитадан учрашув ўтказгач тўрттадан очко тўплаб, пешқадамлик қилиб турибди. «Заря Востока» «Қанотлар»ни 6:4, «Зорька»ни 9:2 ҳисобида ютган бўлса, «Молния» хоккейчилари «Зорька» командасини 2:1 «Чайка»ни 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Иккинчи группада ўтган йилги турнир ғолиби «Оқ олтин» ва мукофотли учинчи ўринни эгаллаган «Ураган-5» хоккейчилари яхши тайёргарлик кўрганликларини исботламоқдалар. Бу командаларнинг устозлари Н. Тушняков («Оқ олтин»), Г. Кономус («Ураган-5») ўз талабаларини группа ғолиби бўлишини асосий мақсад қилиб қўйганлар. Шунинг учун ҳам финал мусобақасининг биринчи кунёқ бўлиб ўтган бу икки команданинг ўзаро учрашуви кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Арзимаган хато, кичик бир янглишув группа пешқадамлигидан маҳрум қилишини сезган ёш хоккейчилар жуда эҳтиёткорлик билан ўйнадилар: натижа 1:1.

Шу кунгача ўтган финал учрашувларида қуйидаги ҳисоблар қайд этилди: «Сирена» — «Юлдузча» 2:0, «Чайка» — «Сокол» 6:2, «Қанотлар» — «Тайфун» 3:1, «Чайка» — «Тайфун» 1:1. Маҳалла, кўча командалари — мактаб ўқувчиларининг ўзаро мусобақаси кескинлашмоқда.

Ф. ИСАЕВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

11 ФЕВРАЛЬ — ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05 — Мультфильм. 18.35 — Совет Армияси [illegible]. 19.00 — «Ахборот». 19.15 — Брест областининг [illegible] (Москва). 20.00 — Уч минут музика. 20.10 — «Ахборот». 20.30 — [illegible] (Телеспектакль). 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — [illegible]. 22.50 — Концерт. ИККИНЧИ ПРОГРАММА 12.00 — МОСКВА. 12.05 — Эргалабки гимнастика [illegible]. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Мультфильмлар. 13.00 — Ҳайвонот оламида. 14.00 — Эстрада концерти. 19.15 — ТОШКЕНТ. 20.00 — МОСКВА. 21.10 — [illegible]. 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — «Публицист» студияси кўрсатади. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

12 ФЕВРАЛЬ — СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.10 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.00 — Жиззах чўли — [illegible]. 19.30 — [illegible]. 20.00 — «Ахборот». 22.00 — МОСКВА. «ВАҚТ». 22.30 — Хоккей: ЦСКА — «ДИНАМО». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.10 — МОСКВА. 18.40 — Янгиликлар. 19.05 — [illegible]. 19.35 — [illegible]. 19.55 — «Жасорат». 20.25 — Бадиий фильм. 21.30 — Концерт. 22.00 — ТОШКЕНТ. Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 22.30 — [illegible]. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.35 — Ўқув кўрсатуви. 20.15 — Илмий-оммабоп фильм. 21.05 — Фильм-концерт. 21.30 — Телеспектакль.

13 ФЕВРАЛЬ — ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — [illegible]. 18.35 — «Санъат гунчалари». 19.05 — Миллионлар ленинча университети. 19.30 — «Ахборот». 19.35 — Адабий театр. 20.30 — Уч минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Чорвадорлар учун эшиттириш ва концерт. 22.00 — МОСКВА. «ВАҚТ». 22.30 — Хоккей: «СПАРТАК» — «КРЫЛЬЯ СОВЕТОВ». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.25 — Диққат тошбақа (бадиий фильм). 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Хоккей: ЦСКА — «ДИНАМО». 19.40 — Қувноқ ноталар. 20.00 — Москва ва москваликлар. 20.30 — Бадиий фильм. 21.35 — Рус романси. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — Ғайри табиий одам (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Фильм-концерт. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.40 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Беш йиллик маршрутлари бўйлаб. 21.30 — Телеспектакль.

14 ФЕВРАЛЬ — ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Кинофильм. 18.55 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.15 — Ойдиннинг адабий портрети. 21.05 — «Ахборот». 21.25 — Жўрабек Набиев концерти. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Халқ контроли экрани. 23.00 — Хоккей: «БИНОКОР» (Тошкент) — «КЕДР» (Свердловск области). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. Инженер Прончатов (бадиий фильмнинг 1-серияси). 12.05 — Болалар учун кинопрограмма. 18.30 — МОСКВА. 18.45 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Концерт. 19.45 — Жанговар постда (Тошкент). 20.15 — Музикали программа. 21.10 — «Қўшнилар». 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Бадиий фильм. 23.40 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Фильм-концерт. 19.50 — Қизиқувчан кишилар экрани. 20.20 — Бадиий фильм.

15 ФЕВРАЛЬ — ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.10 — «Мардин — [illegible]». 18.40 — Концерт. 19.20 — «Ахборот». 19.35 — Социалистик дунёси (Москва). 20.05 — [illegible]. 20.30 — [illegible]. 20.40 — «Ахборот». 21.05 — Илғорлар минбари. 21.15 — Концерт. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — [illegible]. 22.40 — Танбур наволари (мусиқали лавҳа). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Инженер Прончатов (бадиий фильмнинг 2—3-сериялари). 18.05 — МОСКВА. 18.10 — Янгиликлар. 18.20 — «Орленок» телестудияси кўрсатади. 19.05 — [illegible]. 19.25 — Мультфильм. 19.35 — Ўқув кўрсатуви. 20.05 — МОСКВА. Насриддин Бухорода (бадиий фильм). 21.30 — [illegible]. 22.00 — ТОШКЕНТ. [illegible] студияси кўрсатади. 22.30 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Фильм-концерт. 20.00 — [illegible]. 20.20 — Солдат қалби (бадиий фильм).

16 ФЕВРАЛЬ — ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.45 — ТОШКЕНТ. 9.50 — Янгиликлар. 10.00 — Мультфильм. 10.20 — Телеминиатюралар. 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — [illegible]. 11.40 — «Здоровье». 12.10 — [illegible] жаҳон чемпионати. 12.30 — Ота-оналар, сизлар учун. 13.00 — [illegible]. 13.45 — СССР темир йўллар министри Б. П. Бешчев саволларингизга жавоб беради. 14.15 — Музикали турнир. 15.00 — [illegible]. 16.00 — [illegible]. 17.00 — Хоккей: «КРЫЛЬЯ СОВЕТОВ» — «ДИНАМО». 19.15 — «Ахборот». 19.35 — [illegible]. 20.35 — «Ахборот». 20.55 — Социалистик мусобақа илғорлари учун концерт. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — [illegible] (телевизион ревю). 22.50 — [illegible]. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 18.20 — МОСКВА. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «До-ре-ми-фа-соль». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — [illegible]. 20.00 — Борис Годунов (опера). 22.00 — Ҳужжатли фильм (Тошкент). 22.30 — Операнинг давоми. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.15 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

17 ФЕВРАЛЬ — ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — «До-ре-ми-фа-соль». 10.10 — Ёзувчилар — болаларга. Н. Носов. 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — «Будильник». 11.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.40 — Қишлоқ янгиликлари. 13.40 — Жиноят ва жазо (бадиий фильмнинг 2-серияси). 15.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 16.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 — Кинофильм. 16.50 — «Малишок» программаси. 17.20 — Цирк томошалари. 18.00 — Хоккей: «СПАРТАК» — ЦСКА (Москва). 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Телеминиатюралар. 20.10 — «Ахборот». 20.30 — Халқаро панорама (Москва). 21.00 — Социалистик мусобақада энг муҳими — ошкоралик. 21.20 — Ёш ижрочилар концерти. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Уртоқ Л. И. Брежневнинг Кубага қилган дўстлик визити ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.30 — МОСКВА. Спорт программаси. 17.30 — Музикали киоска. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.45 — Пойтахтимиз меҳмонлари. 19.15 — МОСКВА. 19.45 — Талабаларга мувофиқ концерт. 20.30 — Кино экран янгиликлари. 21.00 — Мультфильмлар. 21.30 — Эстрада концерти. 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Уртоқ Л. И. Брежневнинг Кубага қилган дўстлик визити ҳақидаги телевизион ҳужжатли фильм премьераси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.30 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 9/II да Бир саҳнали балет «Кармен-сюита», «Оймиқиз ва безори», 10/II да Севги тумори (кундузи), Флория Тоска (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/II да Шоҳ Эдип, 10/II да Олтин девор (кундузи), Оқшомдан тушгача (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/II да Хонума хоним, 10/II да Ужарлар (кундузи), Ҳижрон (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/II да Ташвишланманг онажон (15.00), Беш кунлик қуёв (19.00). 10/II да Ташвишланманг онажон (12.00), Биринчи бўса (19.00).

КИНО

Шаҳарлар ва йиллар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Ёмғир ёғди, излар ювилди — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Дайди (16.00, 17.00, 20.00). Уч юз спартанлик (10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00, 21.00). «СПУТНИК».

Тошдаги достон — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Тилла зирак — А. НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Иссиқ қор — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✦ ТЕЛЕФОНЛАР
Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 02217. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. № 34.